

De Witte-Lietaer nv. Textiel in de aanval

D. SANDERS, *Redaktiesekretaris*

De textielwereld staat de laatste jaren scherp in het verweer. Enkele jaren geleden nog waren de meeste rapporten immers in mineur gesteld: er waren structurele wijzigingen nodig om deze industrietak te kunnen redden, de groeikansen waren minimaal, zelfs de EEG-autoriteiten zagen deze nijverheidstak eerstdaags gedeeltelijk overhevelen naar de ontwikkelingslanden. Daarnaast waren er nog de marktmoeilijkheden met de USA, de opkomst van nieuwe textielbedrijven in de ontwikkelingsgebieden, de dumpingpraktijken door overzeese en Oosteuropese landen.

Dit alles heeft, achteraf bekeken, in de textielsector blijkbaar zeer vernieuwend gewerkt, alhoewel heel wat marginale (en ook minder marginale) bedrijven ondertussen uitgeschakeld werden. De overblijvende bedrijven hebben nieuwe markten ontdekt en veroverd; nieuwe syntetische producten hebben de onafhankelijkheid tegenover de traditionele grondstoffenmarkten bewerkt, terwijl kwaliteitsverbetering, aangepaste produktiemethoden, vernieuwing in mode, kleur en vorm de markt van het Westen opnieuw door de eigen textielnijverheid hielpen veroveren.

De textielnijverheid, hierin bijgestaan door de konfektie, is na een toestand van verweer, tot de aanval overgegaan. Recent ging men over tot een reeks loonsverhogingen die de groei moeten helpen stimuleren; de automatisering en de mekanisering van het produktieproces maakten een hogere produktiviteit mogelijk én bepaalden meteen ook het nieuw leefklimaat in de bedrijven, die van jaar tot jaar kapitaalintensiever werden.

Nu komt het erop aan deze wijzigingen om te zetten tot een wilsdaad van de totale bevolking — arbeiders en anderen — om terug in deze bedrijfstak te geloven, tegen alle vooroordelen en vroegere spijtige ervaringen in.

Vanuit deze basis-probleemstelling vertrekkend is het zeer dankbaar zomaar binnen te vallen in een 75-jarig oud bedrijf: nieuwe lokalen vol nieuwe machines, nieuwe produktiemethodes, nieuwe weefsels en zelfs met een eigen konfektie-afdeling. Dit nieuwe leven wordt geleid vanuit een functioneel administratiegebouw, compleet met computer. Wat wel nodig is voor het bijhouden van een artikelenreeks met 3.500 varianten inzake huishoudlinnen, 1.200 varianten bij de sponsartikelen, en 500 bij de

meubileringsstoffen, die alle door 60 vertegenwoordigers afgezet moeten worden bij de grootwarenhuizen én de detaillanten in de EEG.

Vlas, katoen, syntetische vezel

Sinds haar oprichting in 1898 is de firma trouw gebleven aan het vlas, van waar zij overigens als vlashandel is gestart. Alhoewel vlas als exportartikel, onder veredelde vorm of eventueel gemengd met andere grondstoffen, nog steeds wordt gevraagd, werd in de loop van de jaren toch ook de nodige aandacht besteed aan andere grondstoffen: katoen en syntetische vezels. Alleen wol wordt er niet verwerkt.

Momenteel wordt in de spinnerij enkel katoen gesponnen, maar de nieuwe spinnerij zal in de toekomst toelaten ook andere vezels te spinnen. Hierna volgt het verven in een sterk-geautomatiseerde ververij. Eigen gesponnen katoen en andere ingevoerde vezels worden dan geweven. Daarna wordt een gedeelte van deze produktie uitbesteed om bedrukt te worden; de gehele produktie wordt ter plaatse verpakt, soms zelfs gekonfektioneerd.

De firma slaagt erin een expansieve plaats in te nemen in de sektor huishoudlinnen en in de fantasieweefsels. Dit kan alleen mits een doorgehouden distributiebeleid die als voornaamste kenmerk heeft: een korte weg tussen fabriek en kleinhandelaar en een ruime spreiding van de klanten over de EEG. De deelneming van Engeland en de drie andere potentiële partners kan deze spreiding nog meer ten goede komen, alhoewel de opbouw van een geldig distributie-apparaat in deze landen toch wel enkele jaren zal vergen. Vooral daar er soms een aanpassing dient te geschieden inzake gebruikelijke maten of zelfs — alhoewel gelukkig slechts voor een klein deel van de produktie — van de ontwerpen zelf.

Gezien in de Belgische context neemt de firma De Witte-Lietaer zowel voor tafellinnen als voor sponsweefsels ongeveer 10 procent van de totale afzet, gezien als artikel, voor zijn rekening; voor overgordijnen ligt dit dichterbij de 5 procent. 70% van deze produktie is bestemd voor de uitvoer. In waarde van de leveringen uitgedrukt betekent de firma ongeveer 1,5% van de totale Belgische textielproduktie. De publicitaire inspanning van het bedrijf is dan ook de laatste jaren sterk opgevoerd,

Foto : Artex - Izegem

Administratief gebouw

waarbij zowel de bekendmaking van het merklogos als van de firmanaam duchtig werd nagestreefd. De DWL-spinnerij vertegenwoordigt momenteel 2,50 % van de totale nationale productie.

Personeel

Deze resultaten zijn de resultante van het harde werk en de ervaring van de totale personeelsbezetting, 840 man sterk, maar ook van een ver doorgedreven automatisatie en een grote techniciteit. Hier zijn twee belangrijke perioden te onderscheiden : van 1950 tot 1960 werd de produktiviteitsverhoging vooral bekomen door een doorgedreven studie van de werkmethode en een opleiding van het personeel. Na 1960 werd deze opleiding wel verder doorgezet, maar een verhoging van de produktiviteit vergde tevens investeringen in meer-geautomatiseerd materiaal. Op dit laatste punt komen wij verder nog even terug.

Wat de personeelsbezetting betreft is het moeilijk gegevens van meer achteruitliggende jaren te achterhalen. Wel wordt een vooroorlogscijfer van 1.100 à 1.200 tewerkgestelden vooropgesteld. Einde 1963 waren er 878 tewerkgestelden, waaronder 805 arbeiders (414 mannen en 391 vrouwen), tegenover slechts 73 bedienden (63 mannen en 10 vrouwen). In 1963 was het totaal aantal gedaald tot ongeveer 760 personeelsleden, om in 1970 terug te stijgen tot 840. Merkwaardig echter is dat het aantal bedienden verdubbelde, terwijl het aantal arbeiders daalde tot ongeveer 665. Op deze wijze steeg de verhouding van 1 bediende op 11 arbeiders in 1953 tot 1 bediende op 5 arbeiders in 1970. Dit was te wijten aan een kenschetsende versterking van het kommercieel kader, aan de aangroei van de eigen creatie-afdeling, van het kaderpersoneel, van de afdeling kostprijberekening en van de verdere automatisering van het bedrijf.

De gemiddelde leeftijd is momenteel voor de mannen 41 en voor de vrouwen 28 jaar ; de gemiddelde leeftijd van de totale tewerkgestelden bedraagt 36 jaar. Beneden de 20 jaar vindt men 15 % van de tewerkgestelden, beneden de 25 jaar 31 %. Bij de groep vrouwen zijn deze verhoudingscijfers 24, respectievelijk 45 %. In anciënniteit uitgedrukt wil dit zeggen dat 58 % méér dan 5 jaar werken in het bedrijf, 37 % méér dan 10 jaar en 17,5 % méér dan 25 jaar.

Uitgedrukt in arbeidsrotatie, zien wij dat per jaar ongeveer 16 % van het personeel het bedrijf verlaat, om zeer diverse redenen, waaronder pensioen, overlijden (1/3), beter loon, ander werk en diverse persoonlijke redenen (2/3).

De rotatie werd in het verleden sterk bepaald door een reeks sociale en psychologische omstandigheden, die op heden heel wat gewijzigd zijn. Bepaalde maatregelen en systemen werden ingevoerd, welke meewerkten aan de verbetering van deze rotatie-koëfficiënt : niet enkel de verhoogde lonen, maar evenzeer het feit dat het bedrijf voor de aanwerving van zijn arbeidskrachten overgegaan is tot een psychotechnische procedure, wat de stabiliteit achteraf in de hand werkt, terwijl daarnaast een grondig uitgewerkt systeem van versnelde opleiding in het bedrijf tot stand kwam.

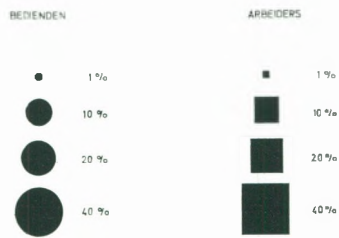
Deze opleiding was wel noodzakelijk, wanneer men de navolgende tabel bekijkt van de scholingsgraad voor de personeelsleden, aangeworven na de invoering van het psychotechnisch selectiesysteem en die momenteel nog in dienst zijn :

Gevolgde opleiding

	mannen	vrouwen	totaal
Algemeen vormend			
tot 14 jaar	64	77	141
onvolledig middelbaar	5	12	17
niveau humaniora	1	1	2
Technische scholing			
A4	11	—	11
id. onvolledig	6	2	8
A3	28	—	28
id. onvolledig	9	2	11
A2	3	—	3
id. onvolledig	2	—	2
Beroep (snit & naad)	—	15	15
id. onvolledig	4	68	72
Totaal	133	177	310

Aangezien de geschoolden (A4 - A3 - A2) meestal mechaniciers zijn, met ook enkele techniciers-weefkunde in de weverij, werd een scholingsprogramma uitgewerkt

HERKOMST, IN PROCENT, VAN DE ARBEIDSKRACHTEN

voor de geoefende functies in de spinnerij en bestaat er ook een permanent opleidingssysteem in de afdeling konfektie.

Medio 1970 hadden op 642 personen 73 een A3 opleiding genoten, 145 personen (waaronder 114 mannen en 31 vrouwen) een doorgezette opleiding en 424 personen (196 mannen en 228 vrouwen) een korte opleiding.

Belangrijk is tenslotte dat deze ganse inspanning inzake opleiding in eigen bedrijf kon worden gerealiseerd dank zij de konstante studie van het eigen methodenbureau, dat, vertrekkend van bestaande opleidingsprogramma's, een aangepaste opleiding kon realiseren.

Wat de geografische herkomst van de arbeiders en de bedienden betreft, deze heeft voor beide groepen zeer typische kenmerken. De arbeidersgroep wordt gerekruiteerd in de onmiddellijke omgeving; Frankrijk, Henegouwen, Aalbeke en Kortrijk zijn gesloten gebieden, gezien de aantrekkingskracht van deze streken en steden op hun eigen mensen. Opvallend is wel hoe de gemeenten Lauwe (met 48,7 % van de arbeiders in 1953 tegenover 38,6 % in 1970) en Wevelgem (21,9 % in 1953 tegenover 16,2 % in 1970) als rekruteringsgebied aan waarde verliezen, ten voordele van enkele andere omliggende gemeenten: Rekkem (van 4,9 % naar 8,9 %), Wervik (van 0,25 % naar 7,2 %), Geluwe (van 1,9 % naar 4,3 %).

Bij de bedienden is de plaatselijke rekrutering veel beperkter: slechts 22,2 % is afkomstig uit Lauwe zelf en 8,3 % uit Wevelgem. Maar daartegenover komen 16 % bedienden uit Kortrijk, 7 % uit Menen en evenveel uit Marke, 4 % uit Moeskroen en 3,5 % uit Rekkem en uit Aalbeke. Verder komen er nog bedienden uit 33 andere gemeenten.

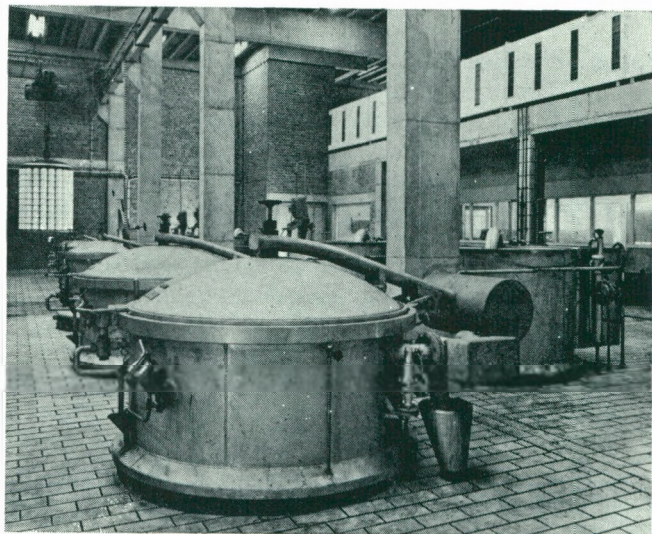
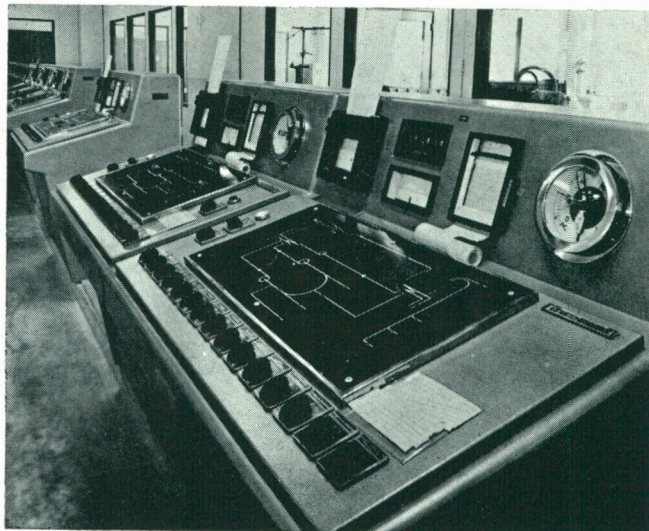
Alhoewel de ruimtelijke verschuivingen bij de arbeiders en de ruimtelijke spreiding bij de bedienden zeker iets te maken heeft met de bouwpolitiek van de overheid in de diverse randgemeenten, is het verschil tussen het beeld, gevormd door dit van de arbeiders en dit van de bedienden te kenschetsend om het alleen daaraan te wijten.

Integratie en groeikansen

Twee belangrijke aspecten kunnen dit overzicht afronden: de situatie van het bedrijf in de gemeente Lauwe en de toekomst van het bedrijf. Ingesloten midden sterke attractiekernen en concurrerende bedrijven, slaagt De Witte-Lietaer nv er toch in zijn arbeidsbestand van 840 personen op peil te houden, waardoor het tussen één derde en één vierde van het totale arbeidsaanbod van de gemeente vertegenwoordigt.

300 daarvan blijven ter plaatsen wonen. De firma beschikt over een bepaalde akkomodatie inzake feestzaal en ontspanningszalen, die ter beschikking staan van zowel de talrijke ontspannings- en sportgroepen binnen het bedrijf, als van de totale bevolking, voor zover zij voor bepaalde activiteiten geen eigen lokalen heeft weten te verwerven. Deze spontane openheid tegenover de plaatselijke gemeenschap is gemakkelijk te verklaren vanuit de traditionele en centrale inplanting van het bedrijf in de gemeente.

Wat de toekomst van het bedrijf betreft, niemand kan daaromtrent 'voorspellen'. Maar zeker is dat deze toekomst grondig wordt voorbereid. In een vierjarenprogramma wordt er overgegaan tot een nieuwe investering van 242 miljoen frank. Luidens het vroeger Kabinet

Foto's: Archief DWL

Ververij

van Streekeconomie werden daarop de voorziene overheidstussenkomsten aangevraagd en goedgekeurd onder vorm van een rentbonifikatie van beperkte duur.

Deze nieuwe investeringen moeten in eerste instantie dienen om de spinnerij te moderniseren, de gebouwen te herbouwen en het machinepark verder te automatiseren. Het eindresultaat wordt zeker een verhoging met 50 % voor de produktie en een lichte personeelsaan-groei. Op korte termijn is er een produktiestijging van 25 % voorzien.

Eenzelfde vernieuwing van het materieel is voorzien voor de afdelingen weverij en afwerking, terwijl bepaalde opzoekingen en de verdere komputersatie van het bedrijf de laatste investeringen zullen opnemen.

Alle wijzigingen samen moeten een jaarlijkse expansieverhoging van 10 % toelaten, zodat het huidig zakencijfer op 8 jaar tijd kan worden vertweevoudigd. Wat tenslotte duidelijk illustreert — en dit werd bij het begin van dit artikel reeds vooropgesteld — dat de textielnijverheid zeer kapitaalintensief geworden is en dat zij dit in de toekomst nog méér zal worden, terwijl ook het kennisniveau van de bedienden en de arbeiders van dag tot dag moet stijgen. wil de toekomst met kans op slagen worden tegemoet gezien.